

Handläggare
Karin Dhakal
Telefon: 08-50829357**Till**
Kommunstyrelsen

Handlingsplan för klimatanpassning av Stockholms stad

Redovisning av uppdrag i kommunfullmäktiges budget 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. *Handlingsplan för klimatanpassning av Stockholms stad* godkänns enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
2. Samtliga i handlingsplanen angivna nämnder ska inarbeta *Handlingsplan för klimatanpassning av Stockholms stad* i sin verksamhetsplanering.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas att för egen del anta samt att även ge i handlingsplanen utpekade bolagsstyrelser i uppdrag att anta och inarbeta *Handlingsplan för klimatanpassning av Stockholms stad* i sin verksamhetsplanering.
4. *Handlingsplan för klimatanpassning av Stockholms stad 2022–2025* (dnr KS 2020/1033) samt *Plan för Stockholms stads klimatanpassningsarbete* (dnr 303–945/2014), upphör därmed att gälla.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har tillsammans med berörda nämnder och bolag tagit fram en ny handlingsplan för klimatanpassning. Arbetet med att uppdatera stadens handlingsplan för klimatanpassning har skett med utgångspunkt från miljöprogrammets mål tillsammans med de samlade erfarenheter som gjorts i stadens klimatanpassningsarbete under de gångna fem åren.

Förslaget till handlingsplan innehåller sammantaget 25 aktiviteter. Aktiviteterna utgör det prioriterade klimatanpassningsarbetet i staden. Handlingsplanen genomförs genom att ansvariga nämnder och bolag implementerar planens aktiviteter i sina respektive verksamhetsplaner. Handlingsplanen innehåller också vägledande principer för stadens arbete med klimatanpassning.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget för år 2025 fick kommunstyrelsen i uppdrag att i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden samt i samråd med övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser uppdatera stadens handlingsplan för klimatanpassning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets avdelning för stadsutveckling.

Ärendet

Stadsledningskontoret har, tillsammans med berörda nämnder och bolag, tagit fram ett förslag till uppdaterad handlingsplan i enlighet med uppdraget i kommunfullmäktiges budget för 2025.

Uppdraget innebär att, med utgångspunkt i stadens *Miljöprogram 2030* där klimatanpassning finns som ett eget målområde, ta fram en plan som konkretiserar genomförandet. Målområdet *Ett klimatanpassat Stockholm* omfattar två etappmål: *En stadsmiljö mer anpassad till ett förändrat klimat* och *Stärkt motståndskraft vid extremväder*. Att anpassa stadsmiljön till ett förändrat klimat handlar om att genomföra större och mindre åtgärder i stadsmiljön för att åtgärda kända risker, men även att arbeta långsiktigt med stadsplaneringen som ett verktyg för att stärka stadens anpassningsförmåga. Att ha en stärkt motståndskraft vid extremväder innebär att stadens nämnder och bolag arbetar vidare med verksamhetsanpassning och har rutiner och åtgärder på plats för att bedriva samhällsviktig verksamhet även under extrema väderhändelser.

Utöver miljöprogrammets mål har stadens innevarande *Handlingsplan för klimatanpassning 2022–2025* tillsammans med uppföljningen av stadens mål för klimatanpassning i *Miljöprogram 2020–2023* varit utgångspunkter för arbetet. Staden har även genomfört egna utredningar exempelvis *Klimatanpassning i praktiken*, dnr KS 2024/451, vars slutsatser har beaktats.

Arbetet har drivits i projektform under år 2025/2026. Projektet har letts av stadsledningskontoret med hjälp från miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden. Resultatet har rapporterats till en stadsövergripande styrgrupp. Tre stadsövergripande arbetsgrupper har arbetat med förslag på aktiviteter. Underlaget har sedan bearbetats av stadsledningskontoret och synpunkter på förslaget har inhämtats underhand från berörda förvaltningar och bolag.

Stadens arbete för att anpassa Stockholm till ett förändrat klimat inriktas mot att identifiera och hantera risker för liv och hälsa, samhällsviktiga funktioner och stadens egendom samt åtgärder för att långsiktigt bygga staden mer tålig och robust.

Handlingsplanens första del beskriver styrdokumentets syfte och funktion, samt genomförande och tidplan. Handlingsplanen innehåller också principer för klimatanpassning. Fram till att aktuellt förslag antas har stadens arbete bedrivits utifrån *Plan för Stockholm stads klimatanpassningsarbete*, dnr 303–945/2014 samt skyfallsprinciperna i *Handlingsplan för klimatanpassning 2022–2025*, dnr KS 2020–1033. Förslaget till handlingsplan innebär att dessa ersätts med sex nya principer för klimatanpassningsarbetet. Principerna syftar till att ge vägledning i stadens ej lagstyrda arbete med klimatanpassning.

Förslaget till handlingsplan innehåller sammanlagt 25 aktiviteter. Aktiviteterna utgör det prioriterade klimatanpassningsarbetet i staden. Handlingsplanen genomförs genom att ansvariga nämnder och bolag implementerar planens aktiviteter i sina respektive verksamhetsplaner. Aktiviteterna är indelade efter typ av uppgift såsom analyser, utredningar, utveckling av arbetssätt, kommunikation, genomförande och erfarenhetsutbyten.

I förslaget finns även en kunskapssammanställning över området och en bilaga som beskriver observerade klimatförändringar i Stockholm.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Av *Miljöprogram 2030* följer att Stockholm ska vara en av världens ledande städer inom hållbarhet och klimatomställning. Staden ska bidra till ett klimat i balans och en livskraftig natur med en stark motståndskraft när klimatet förändras.

Arbetet med att uppdatera stadens handlingsplan för klimatanpassning har skett med utgångspunkt från miljöprogrammets mål tillsammans med de samlade erfarenheter som gjorts i stadens klimatanpassningsarbete under de gångna fem åren. I uppföljningen av *Miljöprogram 2020–2023* var en slutsats att arbetet med att genomföra aktiviteterna i *Handlingsplan för klimatanpassning 2022–2025* har lett till mer kunskap, nya insikter och ett mer systematiskt förhållningssätt. Arbetet har fått fäste hos många nämnder och bolag och en mängd åtgärder har genomförts.

Liksom i framtagandet av den föregående handlingsplanen har arbetet bedrivits med hjälp av representation från i stort sett samtliga av stadens berörda verksamheter. Dessa har bidragit med

en rad perspektiv från bland annat fysisk planering, stadsutveckling, välfärdsverksamhet, förvaltning och krisberedskap. Arbetet har resulterat i föreslagna aktiviteter som sammantaget utgör stadens prioriterade klimatanpassningsarbete. Aktiviteterna genomförs genom att berörda nämnder och bolag tar in dem i sin verksamhetsplanering. Aktiviteternas genomförande kan i många fall underlättas genom att samordnas med övriga genomförandeansvariga. Exakt hur en sådan samordning ska se ut varierar. I vissa fall kan det handla om att stödfunktionerna för skyfall eller värmebölja leder arbetet, i andra fall är det mer lämpligt att en annan nämnd eller bolag har en sådan roll.

Den utredning som stadsledningskontoret genomförde år 2024 som svar på ett uppdrag i kommunfullmäktiges budget, dnr KS 2024/451, resulterade också i att en stadsövergripande klimatanpassningsgrupp på kontorsnivå har inrättats under ledning av stadsledningskontoret. Gruppen har representation på avdelningschefsnivå från exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret, Norra innerstadens stadsdelsförvaltning och Stockholm Vatten och Avfall AB. I gruppen sker informationsutbyte och samordning främst av frågor och aktiviteter som rör fysisk anpassning av stadsmiljön.

I innevarande handlingsplan finns den processbeskrivning för stadens klimatanpassningsarbete som antogs redan 2014 tillsammans med beskriven ambitionsnivå för arbetet och skyfallsprinciper. Stadsledningskontoret kan konstatera att behovet av utförliga instruktioner av hur arbetet ska utföras har minskat och anser att de gemensamma utgångspunkterna för stadens klimatanpassningsarbete bäst beskrivs i ett antal vägledande principer i enlighet med föreliggande förslag.

Utöver ovanstående är nu föreliggande förslag till handlingsplan inte lika omfattande som den innevarande. Frågan om anpassning var relativt ny för fem år sedan och detta motiverade mer utförliga beskrivningar av såväl aktiviteter som området i stort.

Den är inte heller uppdelad enbart i värme- och skyfallsrisker. Även om flera av aktiviteterna riktar in sig på en specifik klimatrisk finns det också sådana som är generella. Det har även tillkommit fler aktiviteter för torka och nytt är geotekniska risker. Ett nytt identifierat behov, förutom konsekvenser vid olika typer av extremväder, är att analysera vad ett förändrat klimat innebär för ett nytt normalläge och vad detta får för påverkan på stadens funktioner och verksamheter.

Utgångspunkten är att nämnder och bolag prioriterar, implementerar och budgeterar för genomförandet av handlingsplanen inom befintlig ram. Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att

arbeta med långsiktiga investeringsplaner för att säkerställa goda planeringsförutsättningar, effektiva åtgärder och en rimlig åtgärdstakt. Inte sällan uppnås kostnadseffektivitet enbart i samband med att åtgärder genomförs i samband med andra investeringsprojekt, vilket gör det viktigt att skapa förutsättningar för att överväga behov och nyttan av anpassningsåtgärder i all investeringsplanering.

Möjlighet till extern finansiering ska aktivt prövas, exempelvis går det att söka statlig medfinansiering till skydd för naturolyckor i befintlig miljö. Det är även vanligt med temporära utlysningar för bland annat forskning, vilket kan lämpa sig väl för handlingsplanens undersökande och utredande aktiviteter.

För nämnder och bolag kan anpassningsåtgärder, som innebär gemensamma nyttor, även drivas i samverkan och med samfinansiering med andra inom eller utom stadens organisation. Detta utgör utvecklingsområde i förslaget till handlingsplan.

I förslag till handlingsplan anges inte någon giltighetstid för dokumentet. I och med att arbetet är långsiktigt är det mer lämpligt att aktualitetspröva planen i samband med att nuvarande miljöprogram revideras.

Fredrik Jurdell
Stadsdirektör

Erica Eneqvist
Tf. avdelningschef

Bilagor

1. Handlingsplan för klimatanpassning av Stockholms stad

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Fredrik Jurdell, Stadsdirektör	2026-06-16
Erica Eneqvist, Tf. avdelningschef	2026-06-16